

Nr 814

Av herrar **Gustafsson** i Skellefteå och **Nilsson** i Tvärålund, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 119, angående riktlinjer för utbyggande av universitet och högskolor m. m.

I proposition nr 119 har Kungl. Maj:t framlagt förslag rörande riktlinjer för utbyggandet av universitet och högskolor m. m. Beträffande Umeå-frågan bör man, framhålles det, ”ha mera vittsyftande riktpunkter än vad som kan utläsas av universitetsutredningens beräkningar och synpunkter i övrigt beträffande utbyggnaden av utbildnings- och forskningsorganisationen i Umeå” (sid. 384). När det emellertid gäller det konkreta problemet om en fullständig utbyggnad av tandläkarinstitutet i Umeå till en fullständig tandläkarhögskola tas detta upp i samband med frågan om en fullständig organisation i Umeå för medicinsk undervisning och forskning, och departementschefen yttrar härvidlag: ”I samband med att sistnämnda fråga prövas och med beaktande av tandläkarutbildningen i dess större sammanhang bör även spørsmålet om en fullständig organisation i Umeå för odontologisk undervisning och forskning bli föremål för prövning.”

Universitetsutredningens förslag på denna punkt hade följande lydelse:

Slutligen finner universitetsutredningen det av allmänna utbildnings- och studentsociala skäl vara angeläget, att tandläkarinstitutet i Umeå snarast möjligt bygges ut till att kunna meddela en fullständig tandläkarutbildning. Utredningen vill härvidlag hänvisa till att organisationskommittén för den medicinska högskolan i Umeå i ett nyligen avgivet yttrande över en av Sveriges Förenade Studentkårer gjord framställning ansett förutsättningar föreligga för att redan under år 1961 meddela de två sista terminernas utbildning vid tandläkarinstitutet i Umeå. (SOU 1959:45, sid. 189.)

Utbildningen av odontologie studerande i Umeå sker för närvarande endast under den 3:e—8:e studietermen. Den prekliniska undervisningen under de två första studieterminerna fram till avläggandet av tandläkarkandidatexamen sker vid tandläkarhögskolan i Stockholm liksom de avslutande 9:e och 10:e studieterminerna. Intagning till umeålinjen görs vid tandläkarhögskolan i Stockholm med 20 studerande per termin.

Den ovan nämnda framställningen från Sveriges förenade studentkårer utgjorde ett konkret förslag till hur en utbildning av umeåodontologerna även under den 9:e och den 10:e studietermen skulle kunna förläggas till Umeå. Organisationskommitténs för medicinska högskolan i Umeå yttrande över förslaget innebar, att kommittén fann i enlighet med ett tidigare för-

slag att den lämpligaste tidpunkten för tandläkarinstitutets utbyggnad till högskola vore från ingången av budgetåret 1962/63. Kommittén ansåg sig dock, med hänsyn till att det av flera skäl vore nödvändigt att frågan om utbyggnaden snarast möjligt vinner sin lösning, böra undersöka huruvida man med ett år kunde föregripa förslaget genomförande.

I en skrivelse till Konungen av den 20 januari 1960 redovisade kommittén resultatet av denna undersökning och förordade att utbyggnaden av tandläkarinstitutet borde genomföras tidigare än 1962/63. I skrivelsen angav kommittén alternativa lösningar — enligt den ena skulle högskoleorganisationen inledas från och med den 1 juli 1961, enligt den andra från och med vårterminen samma år. Kommittén fann att starka skäl talade för det första alternativet. Kommittén ville dock framhålla, »att vid ett val av detta alternativ risk föreligger med hänsyn till tidsnöden beträffande avtalsfrågornas lösning, byggnadsföretagens utförande och lokalernas utrustande att man nödgas räkna med att vissa provisorier måste tillgripas. För genomförande av alternativ 1 torde enligt kommitténs mening vidare krävas att av 1960 års riksdag äskas beställningsbemyndigande för budgetåret 1960/61 för anskaffande av viss utrustning».

Med dessa fakta som bakgrund hade en positivare behandling av denna fråga i proposition nr 119 varit att förvänta. Det torde för umeåfrågans del knappast kunna sägas vara ett uttryck för »mera vittsyftande rikt-punkter» att ställa det enda nu föreliggande konkreta utbyggnadsprojektet på framtiden. Det torde inte vara nödvändigt att koppla samman denna fråga med frågan om den fullständiga organisationen för medicinsk forskning och undervisning i Umeå, och inte heller synes det motiverat att lösa tandläkarfrågan i Umeå i sammanhang med hela tandläkarutbildningen. Den utbildningskapacitet det här blir fråga om påverkar inte väsentligt utbildningskapaciteten i landet i övrigt.

Statsmakterna har tidigare ådagalagt ett starkt intresse för att bygga ut den odontologiska utbildningen i Umeå till att även omfatta den 9:e och 10:e studietermen. Härvid kan hänvisas till en proposition till 1957 års riksdag (1957:91), där denna tanke togs upp. Även från Västerbottens läns landsting har upprepade gånger understrukits vikten av att undervisningen i Umeå snarast utökas till att omfatta de båda avslutande studieterminerna. Den kommitté som utrett frågan har framhållit att goda möjligheter föreligger att lösa de utrustnings- och lokalproblem, som härvid uppkommer, under förutsättning av ett snabbt handläggande av frågan. Även om vissa provisorier ändock skulle behöva tillgripas, bör det framhållas att den avslutande utbildningen i Stockholm för umeåodontologernas del nu sker under sådana former att de måste betecknas som ett provisorium. Utbildningen är till betydande del förlagd utanför ordinarie terminstid. Inget lokalutrymme har i Stockholm tillkommit för det genom umeåodontologerna ökade studentantalet. De olägenheter, som till en början kan uppstå vid en

utbyggnad i Umeå kan därför inte sägas bli större än de olägenheter som för närvarande vidlåder utbildningen i Stockholm.

Universitetsutredningen har i sitt betänkande starkt framhållit vikten av att så långt som möjligt fullständiga utbildningsanstalter skapas och har därför jämsides med de student-sociala skälen funnit skäl tala för en mycket snar utbyggnad av tandläkarinstitutet i Umeå. Härtill kommer att avsikten med att förlägga tandläkarutbildning i Umeå var att man därmed ville tillgodose folktandvårdens behov inom Norrland. I konkurrens med södra och mellersta Sverige har särskilt övre Norrland sedan länge haft svårt att hävda sig, då det gällt att rekrytera kvalificerad arbetskraft på tandvårdens område. Det framstår som uppenbart att för övre Norrlands del kan den fulla effekten av tandläkarutbildningens förläggande till Umeå endast uppnås om de studerande där har möjlighet att fullfölja sina studier till tandläkarexamen. Det är därför av mycket stor vikt för tandvården i hela övre Norrland, att tandläkarinstitutet snarast utbygges för utbildning under 9:e och 10:e studietiderna.

Under hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen måtte besluta om en skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om att åtgärder vidtages för att en utbyggnad av tandläkarinstitutet i Umeå till tandläkarhögskola för utbildning från tandläkarkandidatexamen till tandläkarexamen kommer till stånd vid den tidpunkt organisationskommittén för medicinska högskolan i Umeå föreslagit.

Stockholm den 3 maj 1960

Henning Gustafsson
i Skellefteå

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund